

SumatraPDF – yksinkertaisempi PDF-lukijaohjelma

Peruskayttajalle.net

Ohjeen versio 10.4.2019

Tämä teos on lisensoitu **Creative Commons Nimeä-EiKaupallinen-EiMuutoksia 4.0 Kansainvälinen** -lisenssillä. Tarkastele lisenssiä osoitteessa <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.fi>

Voit jakaa tätä teosta, kunhan mainitset selkeästi sen alkuperäksi ja tekijäksi Peruskayttajalle.net -sivuston.

- Peruskayttajalle.netin [Creative Commons-esittely](https://peruskayttajalle.net/tietoja.php#cc) (<https://peruskayttajalle.net/tietoja.php#cc>)
- Lisätietoa [Creative Commonsista suomeksi](https://creativecommons.fi/) (<https://creativecommons.fi/>)

Sisällysluettelo

1	Johdanto.....	3
2	SumatraPDF:n asentaminen	4
3	SumatraPDF:n asetukset.....	7
4	SumatraPDF:n käyttäminen	10
5	SumatraPDF:n pikanäppäimet	16
5.1	Liikkumisen pikanäppäimet.....	16
5.2	Toimintojen pikanäppäimet.....	17
5.3	Tiedoston katselun pikanäppäimet.....	17
5.4	Välilehdet.....	18
6	Näppäimistön näppäimet	18

1 Johdanto

[SumatraPDF](https://www.sumatrapdfreader.org/) (<https://www.sumatrapdfreader.org/>) on kevyempi ja yksinkertaisempi vaihtoehto [Adobe Readerille](https://get.adobe.com/fi/reader/) (<https://get.adobe.com/fi/reader/>) PDF-tiedostojen lukemiseen.

Adobe Readerissa on mielestäni kaksi suurta ongelmaa. Ensimmäinen ongelma on, että vuosien varrella Adobe Readeriin on tullut paljon uusia toimintoja, joita peruskäyttäjä ei tarvitse koskaan. Siksi Adobe Readerista on tullut paljon kiintolevytilaa ja myös tietokoneen muistia vievä ohjelma.

Toinen ongelma ovat tietoturvaongelmat. Koska Adobe Reader on suosituin PDF-lukijaohjelma Windowsilla, ovat haittaohjelmien tekijät ottaneet sen kohteekseen. Ikävä kyllä Adobe Readerista löytyy aina vain uusia [haavoittuvuuksia](https://peruskayttajalle.net/linkit.php#b) (<https://peruskayttajalle.net/linkit.php#b>), joiden korjaaminen kestää välillä liian kauan.

SumatraPDF sen sijaan on tietokoneelta vähän tehoja vaativa ja vain perustoiminnot sisältävä suomenkielinen PDF-lukijaohjelma. SumatraPDF:llä pystyy lukemaan myös muita tiedostotyyppisiä, kuten:

- ePub: e-kirja eli sähköinen kirja
- Mobi: e-kirja eli sähköinen kirja
- CHM: Microsoftin Windowsissa käyttämä ohjetiedostomuoto
- XPS: Microsoftin vastine PDF-tiedostomuodolle
- DjVu: skannatuille eli kuvanlukijalla käsitellyille tiedostoille kehitetty tiedostomuoto
- CBZ ja CBR: sarjakuville kehitetty, pakattu tiedostomuoto

SumatraPDF:stä löytyy myös siirrettävä versio (englanniksi ”portable software”), jota ei tarvitse asentaa. Siksi siirrettävää versiota voi kuljettaa vaikkapa muistitikulla ja käyttää samaa ohjelmaa eri tietokoneilla.

SumatraPDF:n suurin puute on, ettei sillä pysty täyttämään PDF-lomakkeita. Jos täytät PDF-lomakkeita usein, ei SumatraPDF ole sopiva ohjelma käyttöösi.

Tässä ohjeessa käydään läpi SumatraPDF:n asennus sekä tärkeimmät toiminnot Windows 7:ssä ja Windows 10:ssä.

2 SumatraPDF:n asentaminen

---

1. Mene osoitteeseen <https://www.sumatrapdfreader.org/download-free-pdf-viewer.html>. SumatraPDF:stä on olemassa 32- ja 64-bittiset versiot ja edelleen niistä siirrettävät eli portable-versiot.

Jos et ole varma, ladatako 32- vai 64-bittinen versio, sinulla on kaksi vaihtoehtoa:

- A) Voit ladata 32-bittisen version, joka toimii myös 64-bittisessä Windowsissa
- B) Voit tarkistaa Windowsin 32- tai 64-bittisyyden helposti ohjeen avulla: https://peruskayttajalle.net/ohjeet/windowsin_bittisyys.php

Esimerkissä ladataan SumatraPDF:n 64-bittinen asennettava versio (otsikon *64-bit builds* alla, kohdassa *Installer*, nimellä *SumatraPDF-versionumero-64-install.exe*) (kuva 1).

The screenshot shows the SumatraPDF website's download page. At the top, there is a yellow navigation bar with links for Home, Download, Manual, Version History, and Forums. Below this, the text 'Download SumatraPDF' is displayed. Underneath, there are two sections: one for 32-bit and one for 64-bit. Each section lists an 'Installer' and a 'Portable version'. In the 32-bit section, the installer link 'SumatraPDF-3.1.1-install.exe' is underlined and has a red arrow pointing to it from the text '32-bittinen'. In the 64-bit section, the installer link 'SumatraPDF-3.1.1-64-install.exe' is underlined and has a red arrow pointing to it from the text '64-bittinen'.

Kuva 1

2. Seuraavaksi latauksen tulisi käynnistyä. Jos lataus ei käynnisty, napsauta ohjelman 32- tai 64-bittisen version latauslinkkiä (kuva 2).

3. Kun ohjelma on latautunut, napsauta asennustiedostoa hiiren oikealla ja valitse kohta **Suorita järjestelmänvalvojana** (kuva 3). Jos olet kirjautuneena Windowsiin käyttäjän oikeuksilla, anna järjestelmänvalvojan salasana. Jos olet kirjautuneena järjestelmänvalvojana, Käyttäjätilien valvonta voi kysyä, sallitaanko ohjelman *SumatraPDF Installer* toimia vai ei. Tällöin napsauta Käyttäjätilien valvonnan ikkunassa **Kyllä** -painiketta.

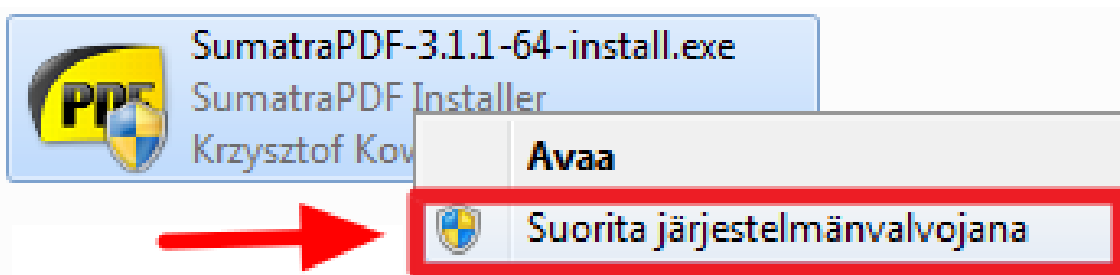
Thank you for trying Sumatra PDF.

Download didn't start?

32-bit: installer or portable (zip) version.

64-bit: installer or portable (zip) version.

Kuva 2

Kuva 3

4. Asennuksen käynnistyttyä napsauta asennusohjelman ikkunan vasemmassa alakulmassa olevaa **Asetukset** -painiketta (kuva 4).

Kuva 4

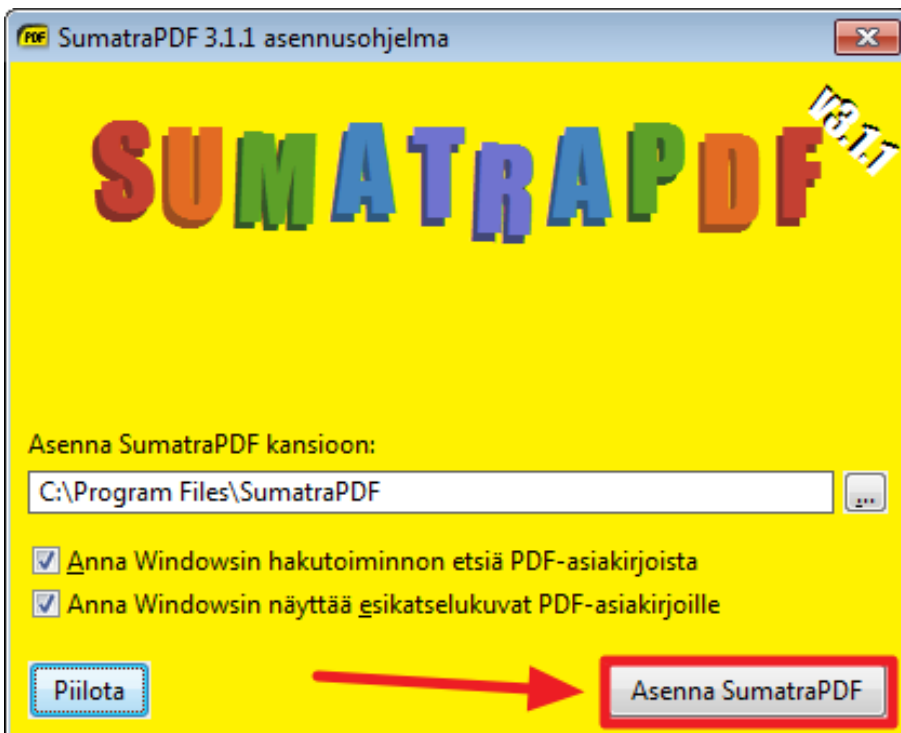
5. Asetuksissa näet, mihin SumatraPDF asennetaan. Yleensä asennusohjelman ehdottamaa sijaintia ei tarvitse muuttaa. Halutessasi voit valita kohdan **Anna Windowsin hakutoiminnon etsiä PDF-asiakirjoista**, jolloin voit hakea Windowsin sisäänrakennetulla hakutoiminnolla tiettyä tekstiä myös tietokoneellasi olevista PDF-tiedostoista.

Toinen valittava kohta on **Anna Windowsin näyttää esikatselukuvat PDF-asiakirjoille**. Esikatselukuvat ovat hyödyllisiä silloin, kun PDF-tiedostoja on paljon samassa kansiossa. Esimerkkikuva havainnollistaa, miltä esikatselukuvat näyttävät (kuva 5).

Kuva 5

6. Kun olet tehnyt tarvittavat valinnat, napsauta **Asenna SumatraPDF** -painiketta (kuva 6).

Kuva 6

7. Yleensä SumatraPDF asentuu nopeasti. Asennuksen valmistuttua avautuu ikkuna, jossa lukee **Kiitos! SumatraPDF asennettiin** (kuva 7). Voit sulkea ikkunan.

Kuva 7

3 SumatraPDF:n asetukset

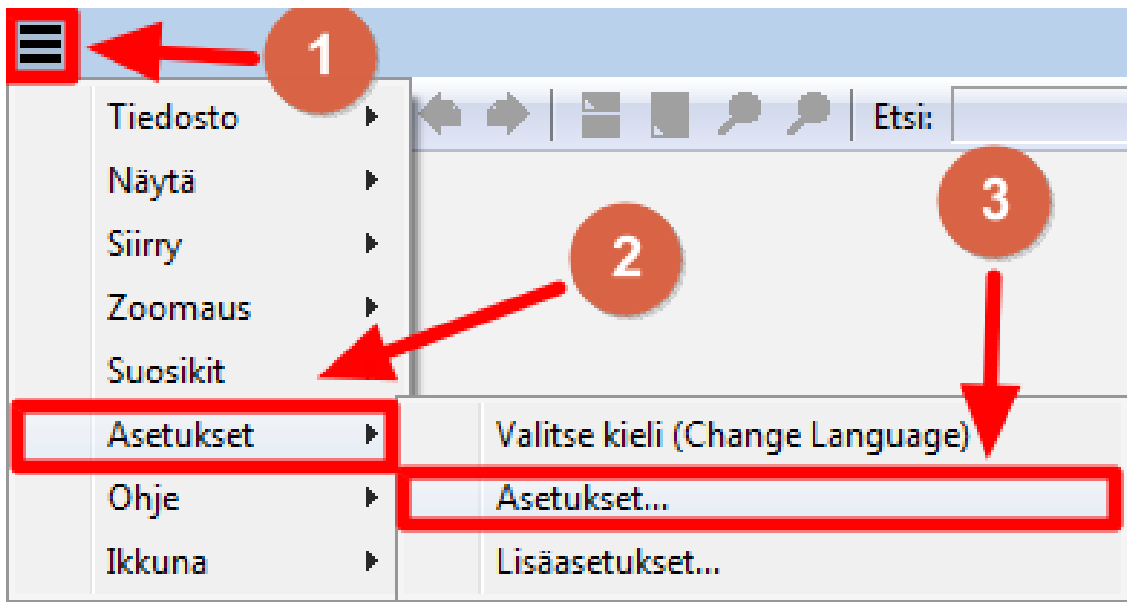

SumatraPDF:ssä on melko vähän asetuksia, joita voi tai tarvitsee muuttaa. Voit muuttaa SumatraPDF:n asetuksia seuraavasti:

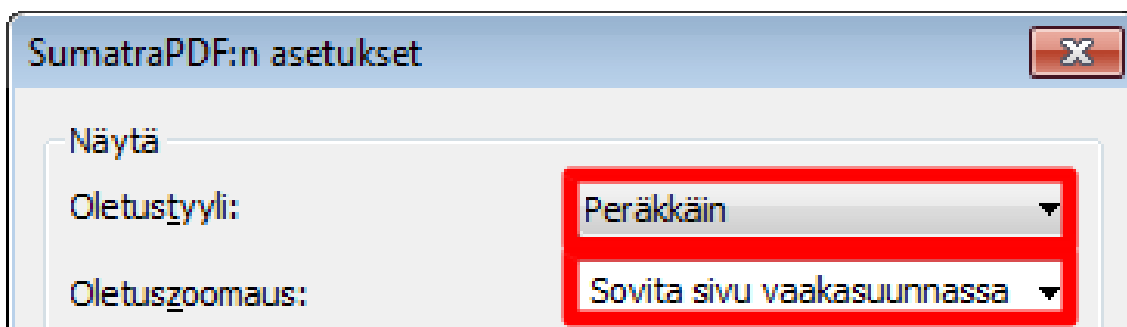
1. Napsauta SumatraPDF:n ikkunan vasemmassa yläreunassa olevaa kolmea päällekkäistä vaakaviivaa eli **Valikko** -painiketta. Avautuvassa valikossa valitse kohta **Asetukset** ja edelleen kohta **Asetukset** (kuva 8).
2. Avautuvassa ikkunassa **Näytä** -kohdassa voit valita, miten SumatraPDF näyttää oletuksena jokaisen tiedoston. Normaalisissa käytössä suosittelen asetuksiksi sivujen näyttämistä peräkkäin ja sivujen sovittamista vaakasuunnassa (kuva 9).

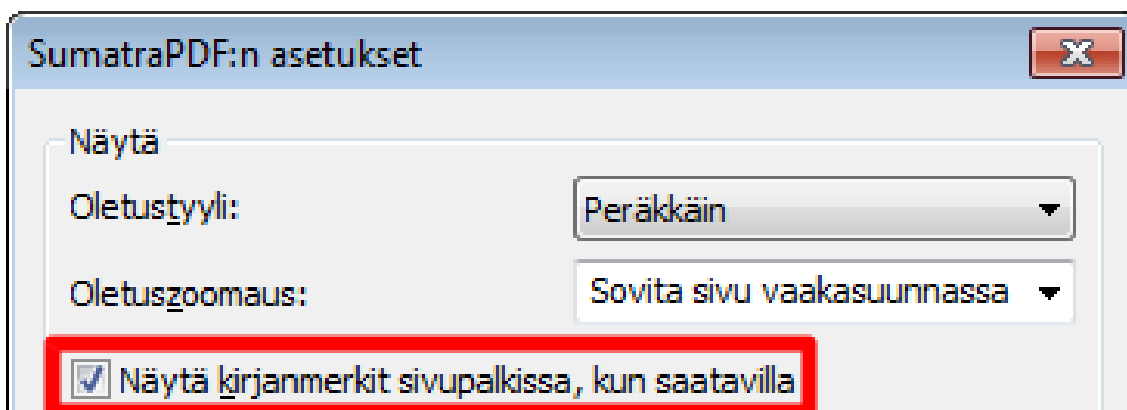

Kuva 8

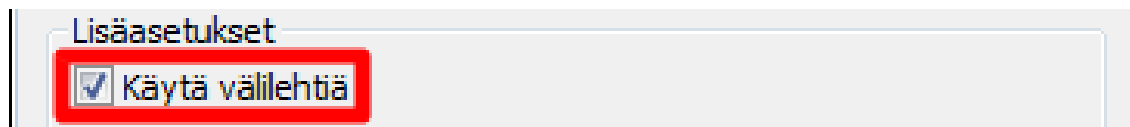
Kuva 9

3. Asetuksista voi myös valita rasti ruutuun -periaatteella, näytetäänkö tiedoston kirjanmerkit automaattisesti SumatraPDF:n ikkunan vasemmassa reunassa (kuva 10). Kirjanmerkkejä on käsitelty luvussa 4 sivulla 14.

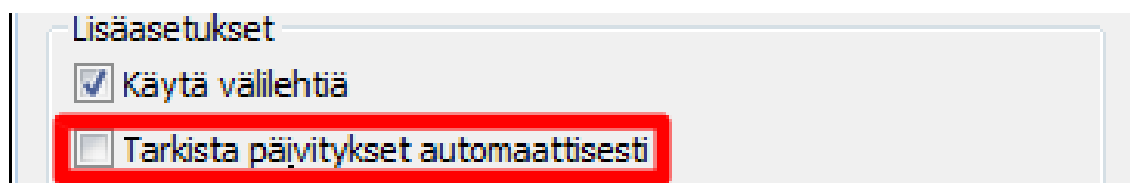
Kuva 10

4. Voit myös valita, käyttääkö SumatraPDF välilehtiä vai avataanko jokainen tiedosto omaan ikkunaan (kuva 11). Jos välilehdet ovat käytössä, tiedostot avataan samaan ikkunaan omille välilehdilleen. Välilehtiä on käsitelty luvussa 4 sivulla 15.

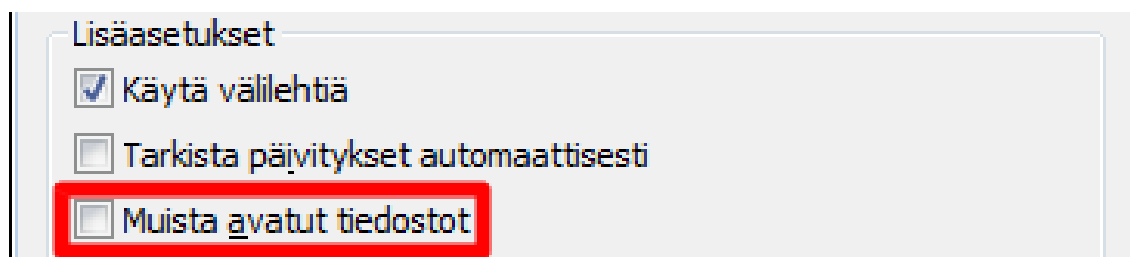
Kuva 11

5. Asetuksista voi myös valita, tarkistaako SumatraPDF ohjelman päivitykset automaattisesti (kuva 12).

Kuva 12

6. On myös mahdollista pitää listaa SumatraPDF:llä viimeksi avatuista tiedostoista (kuva 13). Silloin avatut tiedostot näkyvät kuvina SumatraPDF:n ikkunassa, kun mitään tiedostoa ei ole avoinna. Esimerkin kuvaa on rajattu (kuva 14).

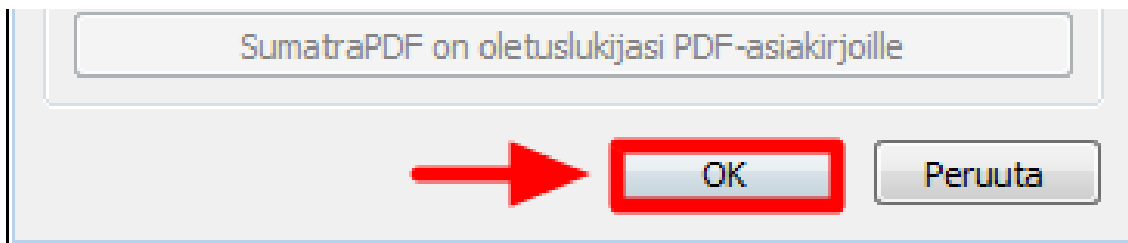

Kuva 13

7. Kun olet tehnyt kaikki haluamasi muutokset SumatraPDF:n asetuksiin, napsauta lopuksi ikkunan oikeassa alareunassa olevaa **OK** -painiketta (kuva 15).

Kuva 14

Kuva 15

4 SumatraPDF:n käyttäminen

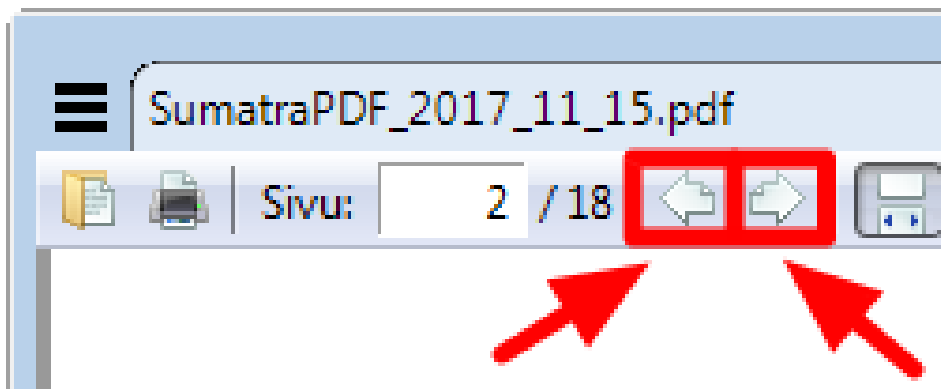
Voit lukea tiedostoja SumatraPDF:llä seuraavasti:

1. Avattuasi tiedoston voit vaihtaa sivua helposti hiiren rullaa pyörittämällä. Voit myös käyttää sivuilla siirtymiseen työkalupalkissa olevia **Edellinen sivu**- ja **Seuraava sivu**-painikkeita (kuva 16).

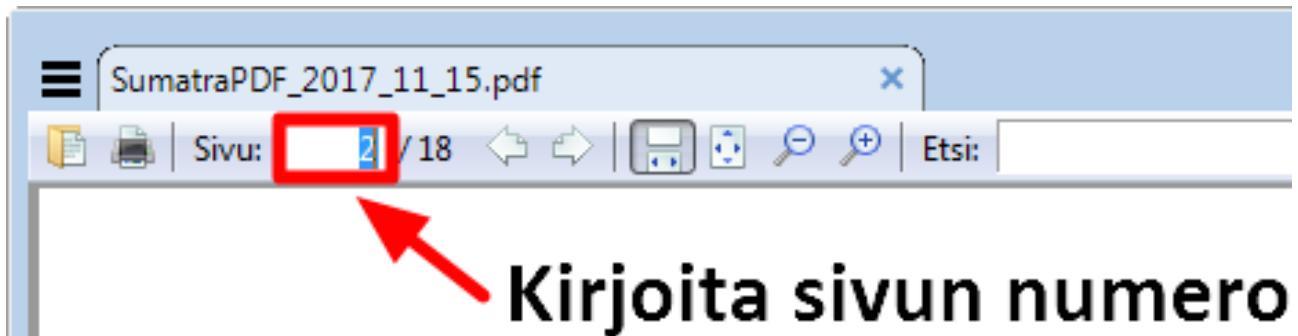
Tiedoston ensimmäisellä sivulla **Edellinen sivu**-painike on tummanharmaa ja pois käytöstä. Vastaavasti tiedoston viimeisellä sivulla **Seuraava sivu**-painike on tummanharmaa ja pois käytöstä.

2. Voit myös siirtyä tietylle sivulle napsauttamalla hiirellä kohdan **Sivu** kenttää työkalupalkissa ja kirjoittamalla haluamasi sivun numeron kenttään (kuva 17).

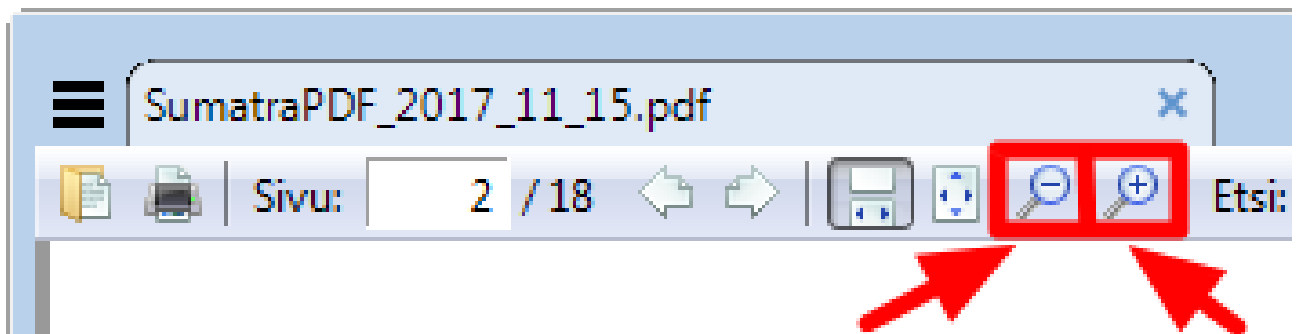

Kuva 16

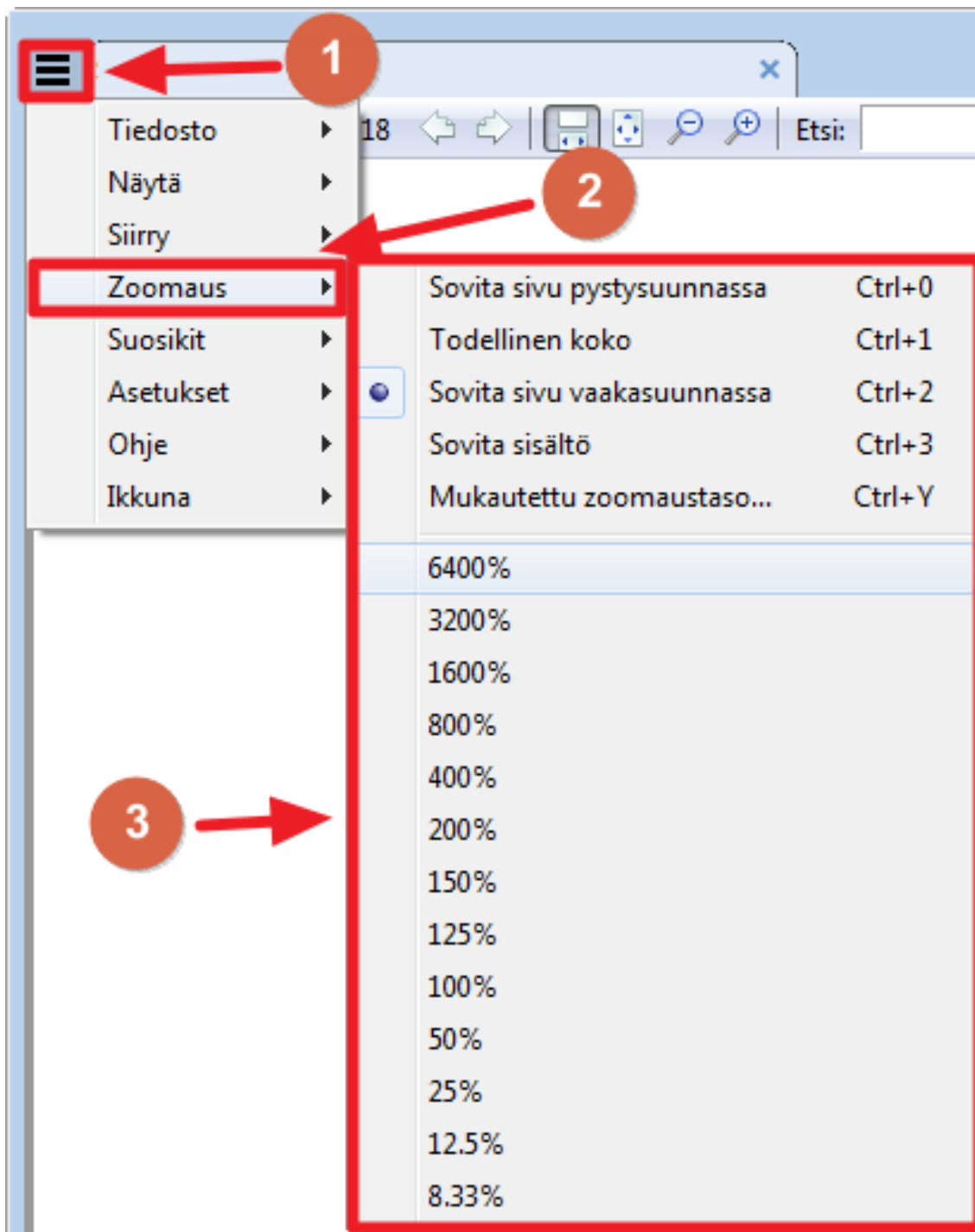
Kuva 17

3. Voit muuttaa sivun suurennusta pienemmäksi tai suuremmaksi napsauttamalla työkalupalkin suurennuslasipainikkeita, joiden sisällä on miinus- tai plusmerkki (kuva 18).

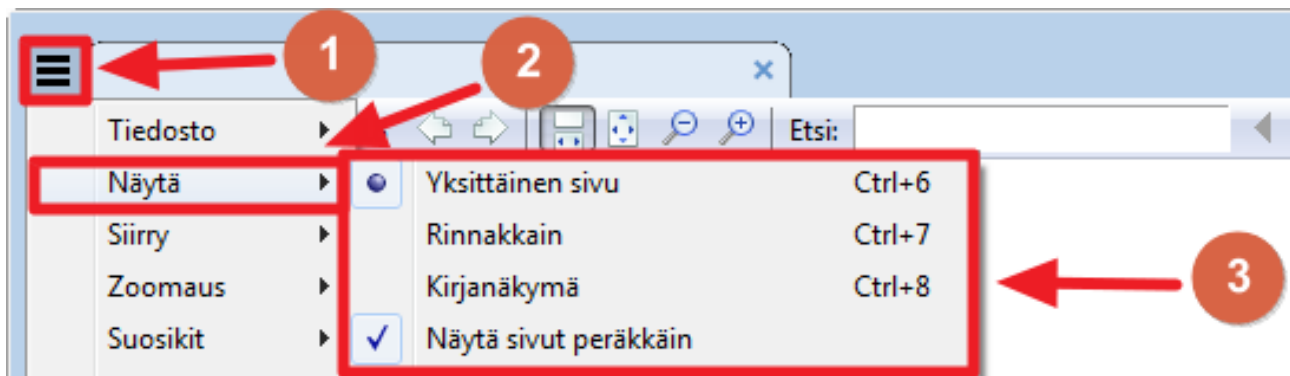
Kuva 18

4. Tarvittaessa voit muuttaa sivun suurennusta myös napsauttamalla SumatraPDF:n ikkunan vasemmassa yläreunassa olevaa kolmea päällekkäistä vaakaviivaa eli **Valikko** -painiketta. Avautuvassa valikossa valitse kohta **Zoomaus** ja edelleen haluamasi suurennuksen määrä tai miten sivu mukautetaan SumatraPDF:n ikkunaan (kuva 19).

Kuva 19

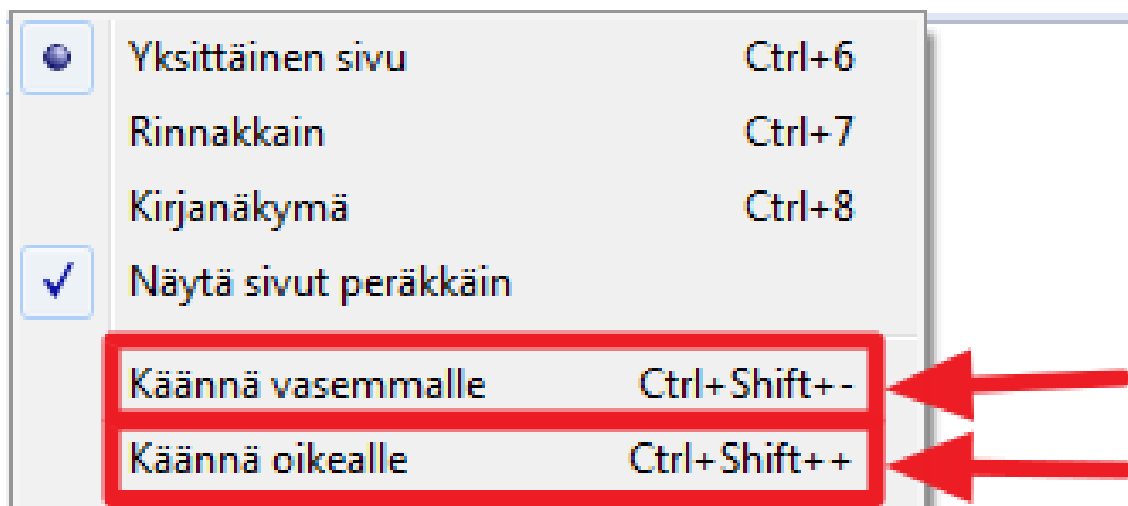
5. Myös sivun asettelua on mahdollista muuttaa. Tarvittaessa sivun asettelua voi säätää napsauttamalla SumatraPDF:n ikkunan vasemmassa yläreunassa olevaa kolmea päällekkäistä vaakaviivaa eli **Valikko** -painiketta. Avautuvassa valikossa valitse kohta **Näytä** ja edelleen haluamasi vaihtoehto siitä, miten sivut näytetään (kuva 20).

Kuva 20

Jos valittuna on vaihtoehto **Näytä sivut peräkkäin**, SumatraPDF:n ikkunassa näkyy sivuja vieritettäessä sivujen välissä tummanharmaa vaakaviiva. Jos vaihtoehtoa ei ole valittu, sivut vaihtuvat vieritettäessä eri tavalla. Asiaa on hieman hankala selittää ja sitä on parempi kokeilla itse.

Sivuja voi myös kääntää 90 astetta kerrallaan vasemmalle tai oikealle napsauttamalla kohtaa **Käännä vasemmalle** tai **Käännä oikealle** (kuva 21).

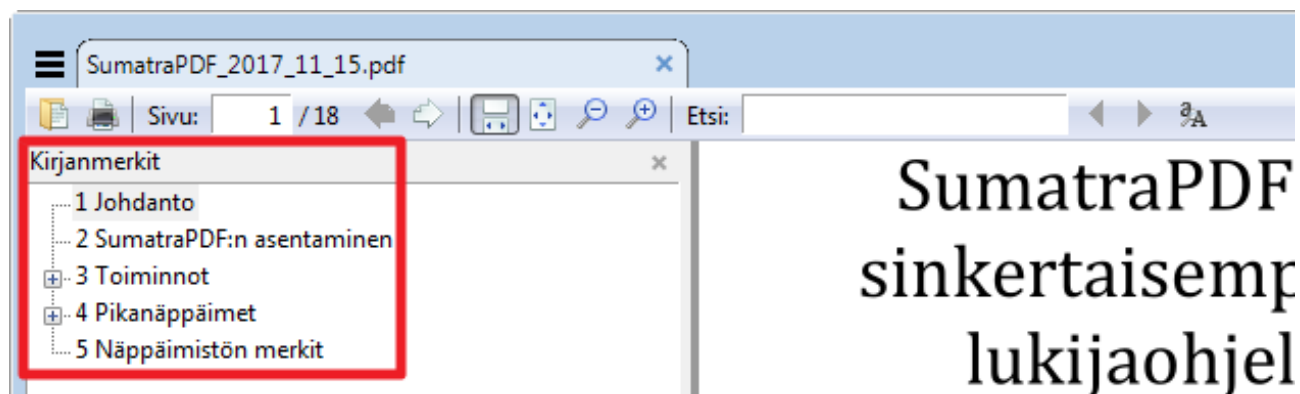

Kuva 21

6. Jos SumatraPDF:n asetuksista on valittu, että kirjanmerkit näytetään ja tiedostossa on kirjanmerkkejä, kirjanmerkit näkyvät ikkunan vasemmassa reunassa. Kirjanmerkit mahdollistavat helpon ja nopean liikkumisen tiedoston eri osien välillä. Peruskäyttäjälle.netin PDF-muotoisissa ohjeissa kirjanmerkit on luotu ohjetiedoston otsikoiden mukaan.

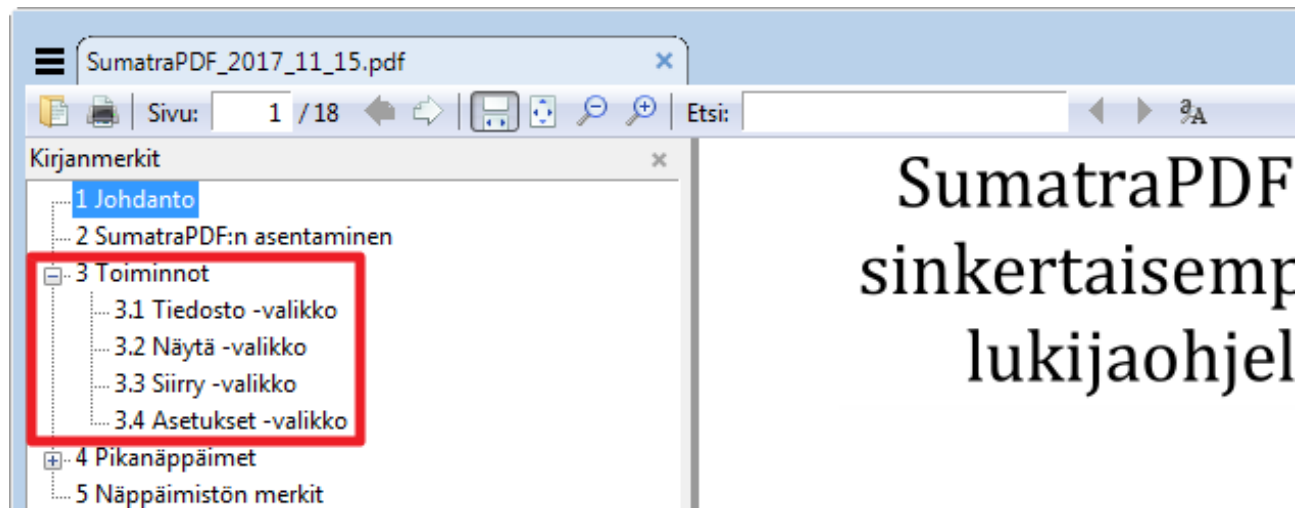
Kirjanmerkeissä voi olla useampia eri tasoja. Peruskäyttäjälle.netin ohjeissa tasoja on enintään kolme. SumatraPDF:ssä tasot näkyvät pääkohtina ja alakohtina. Tällöin Peruskäyttäjälle.netin ohjeiden pääotsikot näkyvät pääkohtina ja muut otsikot alakohtina.

Jos jonkin kirjanmerkin pääkohdan alla on alakohtia, näkyy pääkohdan edessä plusmerkki. Alakohdat voi avata napsauttamalla plusmerkkiä. Kun pääkohta on avattu ja alakohdat ovat näkyvissä, näkyy pääkohdan edessä miinusmerkki. Esimerkissä kuvassa 22 kahden pääkohdan alla on alakohtia.

Kuva 22

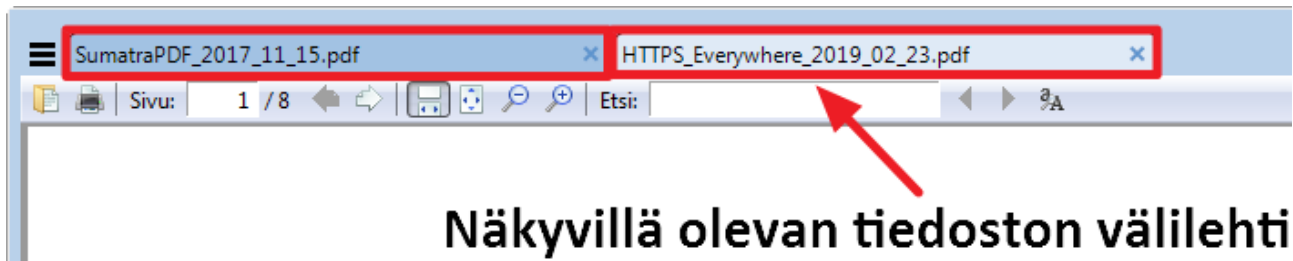
Kuvassa 23 yksi pääkohdista on avattu, jolloin sen edessä on miinusmerkki.

Kuva 23

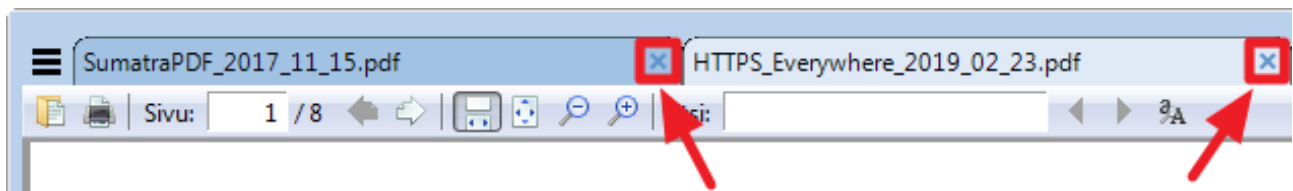
Kirjanmerkit saa pois näkyvistä ja näkyviin helpoiten napsauttamalla näppäimistön **F12** -näppäintä. Näppäimistöä on käsitelty luvussa 6 sivuilla 18–19.

7. Jos asetuksista on valittu, että tiedostot avataan välilehtiin, avautuvat kaikki tiedostot samaan ikkunaan. Välilehdissä näkyvät tiedostojen nimet ja tiedostojen välillä pystyy siirtymään napsauttamalla välilehden nimeä. Näkyvillä olevan tiedoston välilehti näkyy vaaleampana. Esimerkissä on avoinna kaksi PDF-tiedostoa (kuva 24).

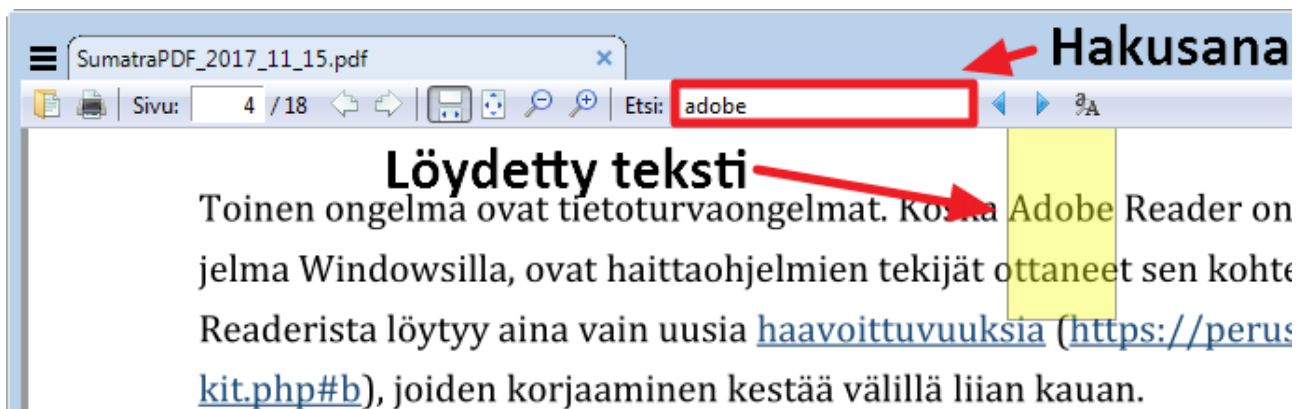
Kuva 24

Välilehden voi sulkea napsauttamalla välilehden oikeassa reunassa olevaa rastia (kuva 25).

Kuva 25

8. SumatraPDF:ssä on myös yksinkertainen hakutoiminto. Kirjoittamalla hakusanan *Etsi* -tekstin jälkeen olevaan kenttään haetaan ensimmäisenä hakuehdot täyttävä teksti. Löydetty hakusanaan täsmävä teksti korostetaan keltaisella laatikolla, jonka muoto vaihtelee eri tiedostojen välillä. Esimerkissä hakusana on *adobe* (kuva 26).

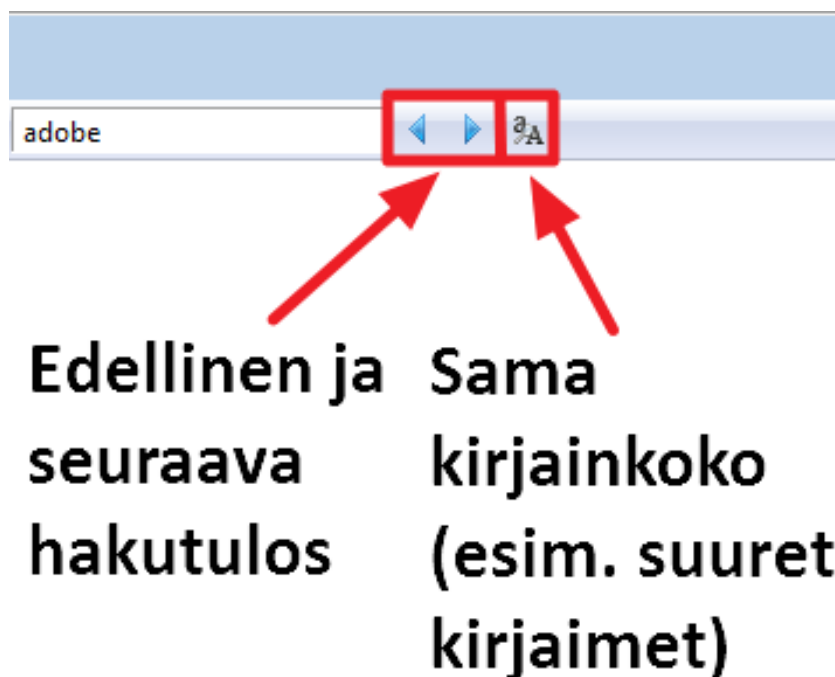

Kuva 26

Hakutuloksissa voi siirtyä eteen- ja taaksepäin napsauttamalla kentän oikealla puolella olevia nuolia. Vasemmalle osoittava nuoli vie hakutuloksissa taaksepäin ja oikealle osoittava

nuoli eteenpäin. Lisäksi nuolien oikealla puolella on painike, jota painamalla etsitään ainoastaan haettavan tekstin kanssa samaa kirjainkokoa olevat tekstit (kuva 27). Painiketta uudelleen painamalla hakutuloksissa näytetään taas kaikkiin kirjainkokoihin täsmäyvät tekstit.

Kuva 27

5 SumatraPDF:n pikanäppäimet

Pikanäppäimillä voi suorittaa erilaisia toimintoja helposti. Pikanäppäimiä käyttämällä eri toimintoja ei tarvitse käyttää valikoiden tai painikkeiden kautta.

5.1 Liikkumisen pikanäppäimet

J/K -näppäin: Vieritä sivua ylös- tai alaspäin

Page Up/Page Down -näppäin: Vieritä sivua ylös- tai alaspäin

Välilyönti: Vieritä sivua alaspäin

<Vaihto> + Välilyönti: Vieritä sivua ylöspäin

N/P -näppäin: Siirry seuraavalle tai edelliselle sivulle

<Ctrl> + Nuoli alas -näppäin/**<Ctrl> + Nuoli ylös** -näppäin: Vieritä sivua ylös- tai alaspäin

<Ctrl> + G -näppäin: **Sivulle** -toiminto (kirjoita sivun numero, jolle haluat mennä ja napsauta **Enteriä**)

Home/End -näppäin: Ensimmäiselle tai viimeiselle sivulle

B -näppäin: Kirjanäkymässä siirry seuraaviin sivuihin (Kirjanäkymässä näkyy samaan aikaan kaksi sivua rinnakkain)

<Ctrl> + <Vaihto> + Nuoli oikealle -näppäin: Avaa seuraava samassa kansiossa oleva tiedosto

<Ctrl> + <Vaihto> + Nuoli vasemmalle -näppäin: Avaa edellinen samassa kansiossa oleva tiedosto

5.2 Toimintojen pikanäppäimet

<Ctrl> + O -näppäin: Avaa tiedosto

<Ctrl> + W -näppäin: Sulje avattu tiedosto

<Ctrl> + F4 -näppäin: Sulje avattu tiedosto

<Ctrl> + S -näppäin: Tallenna tiedosto nimellä

<Ctrl> + P -näppäin: Tulosta

R -näppäin: Päivitä tiedosto

<Ctrl> + F -näppäin: Etsi tekstiä tiedostosta (siirtää hiiren osoittimen **Etsi** -toiminnon haku-kenttään)

F3 -näppäin/**<Vaihto> + F3** näppäin: Etsi edellinen tai Etsi seuraava (**Etsi** -toiminnon haku-sana)

<Ctrl> + Q -näppäin: Sulje SumatraPDF

<Ctrl> + hiiren vasen painike: Valitse tekstiä tai kuva

5.3 Tiedoston katselemisen pikanäppäimet

Plus/Miinus -näppäin: Suurena tai pienennä sivua

<Ctrl> + hiiren rulla: Suurena tai pienennä sivua

Z -näppäin: Vaihda näkymää Yksittäisestä sivusta Rinnakkaiseen ja Kirjanäkymään

C -näppäin: Vaihda Näytä sivut peräkkäin -näkymästä näyttämään sivut yhteen pötköön

<Ctrl> + <Vaihto> + Miinus -näppäin: Käännä vasemmalle (kiertää sivuja vasemmalle)

<Ctrl> + <Vaihto> + Plus -näppäin: Käännä oikealle (kiertää sivuja oikealle)

F12: Näytä tai piilota kirjanmerkit (jos tiedostossa on kirjanmerkkejä)

F6: Vaihda kohdistusta kirjanmerkkien ja tiedostonäkymän välillä (tätä on hankala selittää, kokeilemalla itse näet vaikutuksen paremmin)

<Ctrl> + L -näppäin: Vaihda **Esitys** -toimintoon (lisätietoja sivulla 9)

F11: Vaihda **Esitys** -toimintoon (lisätietoja sivulla 9)

<Ctrl> + <Vaihto> + L -näppäin: Vaihda **Koko näyttö** -toimintoon (lisätietoja sivulla 9)

<Vaihto> + F11 -näppäin: Vaihda **Koko näyttö** -toimintoon (lisätietoja sivulla 9)

Esc -näppäin: Poistu **Esitys**- tai **Koko näyttö** -toiminnosta (lisätietoja sivulla 9)

Piste -näppäin: **Esitys** -toiminnossa vaihda koko ruudun väri mustaksi

W -näppäin: **Esitys** -toiminnossa vaihda koko ruudun väri valkoiseksi

I -näppäin: Näytä sivunumero **Esitys**- tai **Koko näyttö** -toiminnossa

M -näppäin: Näytä hiiren osoittimen sijainti koordinaatteina (yksikkönä pt eli piste)

F8 -näppäin: Näytä tai piilota työkalupalkki

5.4 Välilehdet

<Ctrl> + Sarkain -näppäin: Siirry seuraavaan välilehteen

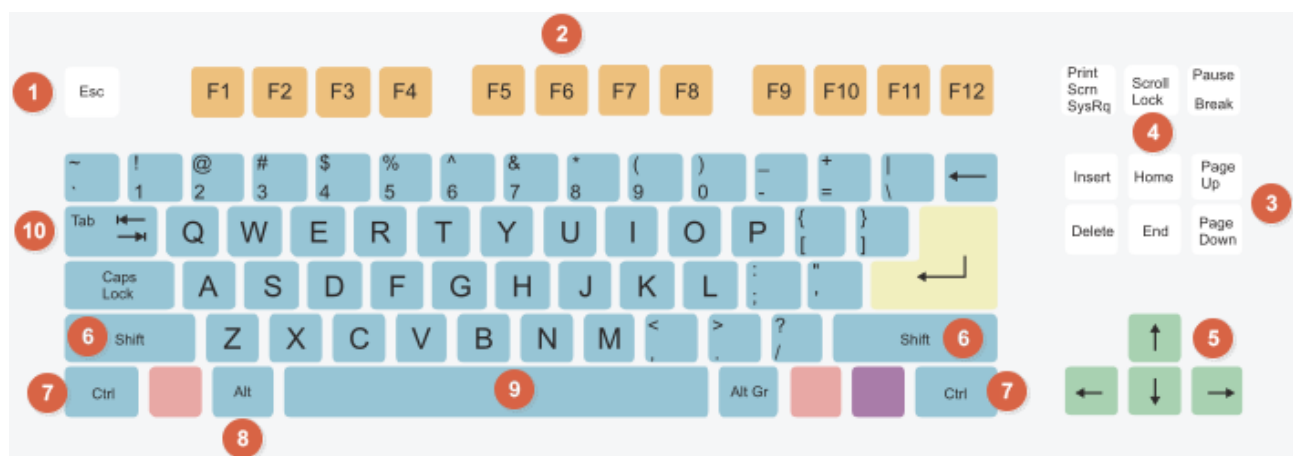
<Ctrl> + <Vaihto> + Sarkain -näppäin: Siirry edelliseen välilehteen

<Alt> + numero: Siirry tiettyyn välilehteen (välilehdet 1–8, esimerkiksi 4 → siirry neljännestä välilehteen)

<Alt> + 9 -näppäin: Siirry viimeiseen välilehteen

6 Näppäimistön näppäimet

Pikanäppäimiin liittyen esittelyssä tietyt näppäimistön näppäimet (kuva 28).

Kuva 28

1. **Esc** -näppäin
2. **Funktionäppäimet** eli **F1–F12**
3. **Page Up/Page Down** -näppäimet
4. **Home/End** -näppäimet
5. **Nuolinäppäimet**
6. **Shift-** eli **Vaihto** -näppäimet (2 kappaletta)
7. **Ctrl (Control)** -näppäimet (2 kappaletta)
8. **Alt** -näppäin
9. **Space-** eli **Välilyönti** -näppäin
10. **Tab-** eli **Sarkain** -näppäin

Alkuperäinen kuva on peräisin [Wikimedia Commonsista](https://commons.wikimedia.org/wiki/Main_Page) (https://commons.wikimedia.org/wiki/Main_Page): <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/3a/Qwerty.svg>

